

SITUATIONEN PÅ AKUTEN

Vårdplatsbrist är ett problem som läkarna Anna Gislén och Ardavan Khoshnood återkommer till. "Häromdagen hade vi en dam med bruten höft som fick ligga kvar här i 24 timmar i väntan på röntgen.

"Ibland kommer politiker hit

Beskedet om fler rum och röntgen på akuten välkomnas av ST-läkarna Ardavan Khoshnood och Anna Gislén. Men de måste fortfarande förhålla sig till vårdplatsbristen och en primärvård som går på knäna.

■ Förra veckan rapporterade Sydsvenskan om en planerad satsning på akuten i Lund. I en investeringsplan som sjukvårdsnämnden Sus enligt ställde sig bakom ska tolv nya mottagningsrum komplettera dagens nitton till tjugo. En CT-röntgen ska installeras på akutmottagningen och en allmän uppräskning ska ske av lokalerna.

"Ett välkommet beslut" var ST-läkaren Ardavan Khoshnoods spontana reaktion.

- Vi är i desperat behov av nya rum. Lokalerna är

väldigt slitna och arbetsovänliga, med hål i golvet bland annat, sa han direkt efter sjukvårdsnämndens besked.

Ardavan Khoshnood är också fackligt ombud på akuten för Mellersta Skånes läkarförbund.

I april förra året intervjuades han i Sydsvenskan om en arbetsmiljöundersökning som han gjort på sin arbetsplats efter att ett annat fackförbund, Kommunalt, slagit larm om hotad patientsäkerhet på akuten.

30 av 35 anställda läkare på akuten svarade på enkä-

ten, och av dem höll 27 med om Kommunals bild.

- Den bilden har inte ändrats. Om 27 stämde in då, skulle det nog vara 30 idag, säger Ardavan Khoshnood när vi ses en i ett anhörrum på akutmottagningen i Lund.

Han och kollegan, ST-läkaren Anna Gislén, har för tillfället en hyfsat lugn eftermiddag. Inga patienter väntar på att undersökas av dem, men desto fler ligger kvar i korridorerna för att slussas vidare till andra avdelningar när det finns plats för dem.

Bristen på vårdplatser på sjukhuset - vilket gör att patienter får stanna kvar orimligt på länge akuten - är ett problem som de båda läkarna återkommer till.

- Jag tror att vi alla har erfarenhet av att det kunde ha gått illa. Häromdagen hade vi en dam med bruten höft som fick ligga kvar här i 24 timmar i väntan på röntgen. Om det inte är ett hot mot patientsäkerheten vet jag inte vad det är, säger Anna Gislén.

Patienter i korridorerna är både ett säkerhets- och ett sekretessproblem.

- Vi kan inte prata med patienterna i enskildhet. Ibland får jag gå fram till en patient och säga: "Kan vi prata här och nu istället för att du får vänta i arton timmar till?" berättar Ardavan Khoshnood.

Sjuktransporter hem kan också ta tid och under ti-

den är patienterna akutens ansvar.

Trots att patientsäkerheten fortfarande är ett problem har vissa förbättringar i arbetssättet skett sedan Ardavan Khoshnoods undersökning förra året.

- Nu har vi tre team där teamledaren är en senior-ST-läkare eller specialist. Teamledaren tar över rapporteringen medan de andra läkarna kan ägna sig åt patienterna, vilket ger ett jämnare flöde, säger han.

- Vi har också fått fler AT-läkare på kvällstid, och ibland en AT-läkare som går tisdag, torsdag och söndag och avlastar på natten, säger Anna Gislén.

- Vi har ett unikt sätt att jobba i Lund eftersom vi akutläkare arbetar linjelöst. Istället för att en patient flyttas mellan kirurgen, neurologen och medicinen sköter vi allt själva,

säger Ardavan Khoshnood.

Fler mottagningsrum, som nu planeras, skulle kunna frigöra två eller tre till "snabba" patienter. Att få en CT-röntgen på avdelningen och slippa åka upp till femte våningen för att röntga patienter har ännu större betydelse än rummen, anser läkarna.

- Det innebär en risk att flytta patienter, och en sjuksköterska och en läkare är ofta borta minst en halvtimme på röntgen. Det är smidigare att ha det här och sparar tid och resurser, säger Anna Gislén.

Men problemet med att för många söker sig till akuten återstår. Uppåt 250 patienter ska varje dag prioriteras av en sjuksköterska utifrån allvarlighetsgrad.

- Prio 1 innebär larm - att läkaren springer, prio 2 betyder att patienten ska undersökas inom en halvtim-

Om det inte är ett hot mot patientsäkerheten vet jag inte vad det är", säger Anna Gislén.

och säger Oj!"

me, prio 3 är de flesta fall som kommer hit, prio 4 är patienter som egentligen inte ska vara här, förklarar Ardavan Khoshnood.

Men det är inte så lätt att få människor att avstå från att söka vård.

– Den mänskliga psykologin fungerar så att när du har ont vill du direkt ha besked om vad det beror på. Du vill inte vänta och oroa dig i flera veckor. När vårdcentralerna går på knäna och inte kan ta emot dig – då kommer du hit, förklarar Ardavan Khoshnood.

Förutom fler vårdplatser skulle en satsning på en effektivare primärvård, fler under- och sjuksköterskor och medicinska sekreterare underlätta situationen på akuten, menar läkarna.

– Om det inte finns sjuksköterskor och undersköterskor kan man inte skapa fler vårdplatser, säger Ardavan Khoshnood.

FAKTA

AT och ST

■ **En AT-läkare** gör sin allmän- tjänstgöring inom sjukvården, vilket innebär en handledt tidsbegränsad anställning på 18-21 månader för den som gått klart sin läkarutbildning.

■ **En ST-läkare** är en legitimerad läkare som gör specialiseringstjänstgöring (ST) under minst fem år för att få de kunskaper och färdigheter som krävs inom området.

Nu hoppas de att satsningen på akuten klubbas av regionstyrelsen i höst.

– Förslaget innebär att de tar problemet på allvar, säger Anna Gislén.

Samtidigt hade de önskat att politikerna verkligen tog del av situationen på akuten.

– Jag har arbetat här sedan 2012 och aldrig sett en politiker gå bredvid här, säger Ardavan Khoshnood.

– Ibland kommer de hit på studiebesök och säger Oj!, berättar Anna Gislén.

– Men de tar inte på sig den vita rocken och lyssnar på de svåra samtalen, säger Ardavan Khoshnood.

TEXT: SARA

MARTELIUS

sara.martelius@sydsvenskan.se

FOTO: SANDRA

HENNINGSSON

sandra.henningsson@sydsvenskan.se

FRÅGESPORT

Quiz – ett frågvist sätt att umgås på

LUND

■ **Att erbjuda quizkvällar har blivit populärt bland restauranger och pubar.**

Stefan Bergdahl driver restaurang Vivas "Quizziness" och tror att krogarna insett vikten av att behålla sin kundkrets genom quizkvällar.

Men det gäller att hitta sin nisch. Inspirationen för sina quiz får han via musiken.

– Jag spelar vinylskivor, med det inte sagt att det bara är ett musikquiz. Jag försöker göra ett väldigt blandat quiz som består av allt från aktuella till historiska ämnen, inom alla genrer. Men jag använder musiken som utgångspunkt för frågorna.

Han ger ett exempel:

– Jag spelade "Windsurfer" av Roy Orbison och kunde ställa frågor kring windsurfing, till exempel vad heter surfstranden utanför Varberg?

Varför tror du att folk tycker att quiz är roligt?

– Jag tror att det är ett sätt att testa sina egna kunskaper, att få briljera. Och det är ett sätt att umgås.

Man kan tävla i lag eller mot sig själv. Även om många quiz har priser att vinna kan äran vara minst lika viktig.

– Det är väldigt populärt och roligt för oss också. Även om vi jobbar lär vi oss en hel del, säger Filip Ekberg Blackby, vice pubchef på The Bishops Arms, ett annat ställe med quiz.

FAKTA

Frågesport i Lund

■ Viva

Onsdagar klockan 18.30.

Utgångspunkten är musik, men det är inte bara musikfrågor. Ibland långsökta frågor, ibland rakt och direkt. Bild- och smakfrågor förekommer.

■ John Scott

Tisdagar klockan 20.

En salig blandning av frågor. Klassiskt quizupplägg för gemene man.

■ Harrys

Onsdagar klockan 20.

Ett folkligt quiz som följer trender. Ingen akademisk kunskap krävs.

■ The Bishops Arms

Söndagar klockan 19.

Traditionellt pubquiz. Anordnar även ett nutidsquiz en gång i månaden samt ett engelskspråkigt quiz en gång i månaden.

■ O'Learys

Torsdagar klockan 19.

Musikquiz med musikvideor. Blandade frågor. Ibland renodlade musikfrågor, ibland med roliga sportklipp.

■ Kulturkrogen

Torsdagar klockan 20.

Quizet ska befrämja kunskap, klurighet och kvicktänkthet, men framförallt ska det vara kul att delta.

■ Grand Hotel

Sista onsdagen i februari, mars och april klockan 18.

Quiz med Lundaanknytning.

Det är en fördel om man har en nördig Lundakunskap, men det är absolut inget måste. En blandning mellan quiz och underhållning.

Kulturkrogen anordnar också quizkvällar året om med Matts Lindberg som quizmaster.

– Det är ett ganska ordi- närt quiz med tjugo frågor från olika ämnen. Det är hög svårighetsgrad brukar de tycka, säger han.

Han skriver frågorna själv och får inspiration från saker han läser i tidningen, läser i böcker och ser omkring sig.

– Jag försöker vara lite rolig också och har en introduktion, säger Matts Lindberg.

Quizen är till för alla och är folkliga. Det är alla restauranger och pubar överens om. Och populärt är det.

– Vi brukar rekommendera att boka bord, men man kan alltid prova lyckan och dyka upp, säger Stanley Lindgren, krögare på Harrys.

Trots att puben John Scott är relativt ny i leken var premiären för deras musikquiz i februari mycket uppskattad. Även Grand Hotel har gett sig in i tävlingen och anordnar tre quiz under våren med Kalle Lind.

– Vi tänkte att quiz är en rådande trend och då ville vi göra det Grand-mässigt och med en Lundaanknytning, säger Oskar Peterson, försäljnings- och marknadschef på Hotel Grand.

Till skillnad från de andra i stan så kostar Grands quiz att delta i och biljetterna för de två första quizen är slutsålda. Skulle quizet falla väl ut kan det bli fler.

CAROLINA SVENSSON

Stefan Bergdahl agerar quizmaster på restaurang Viva på onsdagar.

FOTO: TOM WALL